

ogromna množica. Proglasil se je kandidatom za volilni okraj Železna Kaplja in Bleiberg (Bleiburg) kot kmečki poslanec g. Janez Edlman, posestnik in trgovec. Ako bi prodril ta gospod in bi bil izvoljen, bi bilo to jako dobro za te okraje.

Požar. Koncem zadnjega meseca je pogorel posestnik Martin Berlak v Stojncih. Zanetili so najbrž njegovi otroci, igraje se z užigalicami. Pazite na šibice!

Stepli so se v gostilni g. Lešnika v stari vesi. Krčmar je moral razgrajajoče fantaline iz krčme nagnati. Tem je skipela jeza in začeli so metati kamenje skoz okna v krčmo in so napravili na njo naskok. A gostje in krčmar so branili hram in so bili prisiljeni celo streljati. Dva fanta, Čelofiga in Ribič sta bila od teh strelav neznatno ranjena.

Z revolverjem v roki se je moral braniti v prejšnjem tednu Jakob Petek, viničarski sin iz Zakošaka. Fantje so ga hoteli natepsti a Petek jim je odbežal. Leteli so za njim, ta pa je obstal in je potegnil iz žepa revolver ter trikrat strelil iz njega proti preganjalcem. Posestnikov sin Franc Zelenko ravno tam doma je bil ranjen.

Tatvine. Pri sodniji v Ptuj so zaprli dne 30. p. m. Janeza Kaučoviča iz Majberga, ker je ukradel Jerneju Rop, ki se ga je bil v krčmi tako nalezal, da je na poti zaspal, 50 kron. Kaučovič je porabil denar, in si je kupil za njega krtače in druge malenkosti za vojaško službo, katera bi se bila morala dne 4. oktobra pričeti.

Smrt na železnici. Dne 6. tega meseca zvečer je hotel kurjač Janez Valentin doma iz Ormoža na Pragarskem pri pošten večernem vlaku med dvema vozoma nekaj popraviti, a zamudil se je predolgo in vozovje so ga dobili med se in so mu prsi popolnoma zmečkali, tako, da je na mestu umrl.

Deček se je obesil. V zadnjem tednu se je obesil komaj 11 let star posestnikov sin po imenu Janez Šegula. Vzrok nesrečnega dejanja ni znan. Stariši so izpovedali, da je bil otrok vedno priden, in da jim ni znano, zakaj si je končal deček svoje mlado življenje.

Morilci kaplana v Makolah so bili dne 12. tega meseca sojeni v Mariboru. Franc Lepej, Matija Skabiš, Štefan Samastur in Janez Kosirnik so dobili po eno in dve leti ječe. Kateri od teh je zagnal kaplanu kamen v glavo, se ni moglo dognati. Ponočni pretepači in postopači so dobili svojo zasluženo kazen. Kakor se nam piše, bili so to ponočnjaki po navadi.

Iz ljutomerške okolice. Neki pisar hodi po tukajšnji okolici in zavaruje ljudi proti ognju. Vsi posestniki, kateri že imate zavarovana poslopja pri kaki zavarovalnici pazite, da Vas ne dobi na limanice, ker ako ste že zavarovani in še pri njem zavarujete svoja poslopja, ne dobite, ako bi pogoreli nobene odškodnine in sicer radi tega ne, ker ste na dveh krajih zavarovani.

Poročilo ptujskega sejma. Na sejem dne 15. t. meseca se je prignalo 39 konjev, 646 komadov goveje živine in 430 svinj. Cene so bilo jako visoke,

ker je bilo prišlo mnogo kupcev posebno z gornje Štajerje. Prihodnji živinski in svinjski sejem se bo vršil dne 5. novembra. Svinjski sejmi bodo dne 12. in 29. oktobra.

Stekel pes je vgriznil otroka. Na Hajdina vgriznil pred par dnevi stekel pes otroka. Otroci so poslali že na Dunaj, da ga bodejo zvrčali. Dovedni smo, ali bode radi tega pojava stekline eni občini moral trpeti zopet celi okraj.

Zunanje novice.

Pes z dinamitom. Neki George Nehon z Siding v Pensilvaniji imel je hudega psa, katerega mu je bilo zapovedano ubiti. Zvabil je psa v gozd, kjer mu je privezal na vrat dva kosa dinamita, katera je pritrdil dolgo vžigalno vrstico in zažgal. Tekel je potem hitro proč, in o groza, psa je pozabil privezati, in pes je tekel za njim. Tekel kolikor hitro mogoče proti domu, ali tudi pes ni sledil z enako hitrostjo. Dospevši do hiše planil hitro v sobo in vrata za seboj zaloputnil. Pes ni lekel se je med tem pod hišo čez neko luknjo, nato pa je pa Nehon z družino zbežal skozi druga vrata na plano. V nekoliko sekundah po tem slišati bilo grozen pok, in pes in hiša bila sta v kose raznešena. Nehon je na prostem Boga hvalil, da je o pravem času iz hiše ušel.

Trikrat obešen. V nekdanji trdnjavi Widdin bil pred par dnevi obešen kmet Ceko Kamenov. So ga pripeljali iz ječe pred vešala, je Kamenov grabil za nož, ki ga je imel v žepu in se vrgel na paznike in je štiri ranil. Ko so ga ukrotili, so ga pripeljali pod vislice in ga hoteli obesiti — a ko pec se je utrgal in delikvent je padel na tla. Ko ga drugič obesili in po predpisani uri odvezali, zdravniki konstatirali, da še živi. In morali so tretjič obesiti — in zdaj je šele v resnici umrl.

Petleten fantič je ustrelil na svojo mater. vasi Malo Poričje pri Nahodu na Češkem se je 5leten deček mesarja Seidla z nabasanim samokresom ki si ga je kupil njegov starejši brat. Nakrat se sprožil samokres in dečkova mati, v nogo težko njena, se je zgrudila na tla.

14 deklic je zgorelo. V Talcšču v Besarabiji bruhnil v dekliški šoli ogenj ter se je s tako hitrostjo razširil, da je 14 šolarčev ostalo v plamenih.

Raj na zemlji je vsled soglasnih vestij vseh tovalcev po Aziji na otoku Koh-Changu, ki je v tajskem morju ter je pod sijamsko oblastjo. Plovci hodijo tam brez obleke, kajti pri ugodno toplem vremenu, ki vlada ondi, je obleka brezpotrebna. Obrežju je možno rabiti velike množine ostrig, gozdu je vse polno ptičev in živalij, raz drevesi visi najokusnejše sadje. Ljudstvo je rajski lepo, mu ni treba niti z mazincem ganiti in tudi v njem ne dela ničesar ter se bavi samo z jedjo, s plesom in z igro. Edina nadlega tega rajskega otoka je množina os, komarjev in enakega mrčesa, ki leguje prebivalce raja.

Ženo otroke in samega sebe umoril. Na Dunaju je umoril Janez Förchtgott, krčmar in hišni posestnik svojo ženo in tri svoje otroke, potem še samega sebe. Nesrečnež je bil tako zabredel v dolgo, da se je zbal za obstanek svojcev. Zvečer še se je prijazno pogovarjal s svojimi gosti, s svojo ženo in z otroki. Potem je šel v kavarno in je prišel pozno po noči domov. Žena in otroci so že spali. Förchtgott je vzel dva revolverja in je pri svojem nesrečnem delu najbrž jako hitro ravnal, ker ženo in otroke so našli tako ležeče v postelji, kakor so se bili zvečer vlegli. Nesrečnega morilca so našli v jutru ležečega tik svoje žene in je imel v glavi tri rane prizadete od krogel. V rokah je še vedno držal revolverja.

Živa pokopana. V Dolcedu pri Porto Mauricio je našlo orožništvo 30letno žensko, Roza Orego, zaprto v hlevu, docela nago in poživinjeno, po vsem telesu polno oteklin in bul. Nesrečnico so imeli oče in bratje že 3 leta zaprto v hlevu, kjer se je živila z blatom. Roza je podedovala po materi veliko premoženje, oče in bratje pa ničesar. Zato so jo zaprli. 78letnega starca in brate so zaprli.

Premeten urednik. V nekem mestecu v Severni Ameriki je začel nedavno izdajati neki podjeten domačin nov časopis. Da bi se prikupil prebivalstvu ter si pridobil naročnikov, pisal je v prvi številki zelo oster članek zoper igralce, katerih je bilo veliko v onem kraju. Drugo jutro, ko je urednik sedel pri svojem delu v uredništvu, vstopi neki mož temnega pogleda z gorjačo vroki ter vpraša, ali je on urednik. Prekanjeni urednik odgovori: „Ne, urednik je ravno kar šel ven, takoj ga grem poklicat, le sedite ter čitajte tačas kak list.“ — Spodaj na stopnicah ga sreča drugi ravno tako hud človek z gorjačo ter vpraša, ali je urednik zgoraj. „O da, na svojem stolu sedi ter čita časopise“, odgovori pravi urednik. Rohato zakolne tujec ter hiti po stopnicah v uredništvo ter naskoči bralca brez vsake besede z gorjačo. Nastal je ljut tepež, mlatila sta se toliko časa z gorjatkami, da je vrgel prvi zadnjega po stopnicah. Spodaj obrana množica ga je sprejela s klici: Kako vam je, gospod urednik? In list je dobil mnogo novih naročnikov.

Kot dekle je živel. Iz Prage, glavnega češkega mesta se poroča, da je živel neki 31letni mož pod imenom Magdalena Zavadil. Bil je kot dekle oblečen in je služil več časa kot kuharica. Preoblekel pa se je bil že z 19. letom, ker se je hotel odtegniti vojaški službi. Zavadil je bil po pomoti vpisan tudi v vrstnih knjigah kot dekle.

Nad sto ljudi so pohodili sloni v mestu Nišni-Novgorod v ruskem cesarstvu. Ušlo je iz cirkusa 6 velikih slonov. V mestu se je vršil ravno kar veliki pijač, na katerega je bilo prišlo mnogo kmetskih ljudi. Sloni so bežali po ulicah, ljudstvo se jih je prestrašilo in začelo kričati. Tega kričanja so pa prestrašili tudi sloni in so kakor besni dirjali iz mesta; med tem so blizu 100 ljudi poteptali.

Milijoni so se poneverili pri klerikalni češki policiji v Pragi. Zadnji petek so zaprli knezoško-

fjskega notarja in monsinjora Janeza Drozda, toraj višjega duhovnika, in bivšega ravnatelja tega zavoda Kohuta. Omenjeni duhovnik je bil po smrti knjigovodja prevzel ta posel. Do zdaj se je pokazalo, da so on in njegovi uradniki in pristaši, seveda sami klerikalci poneverili več kakor tri milijone kron. Ta duhovnik je živel jako razkošno in razuzdano, njegovo pohištvo je bilo, kakor se bere, dragocenejše, kakor isto, katero ima cesarski namestnik v Pragi. Še zdrav in vesel je napravil testament in je dal vso svoje premoženje zapisati svoji kuharici in njenemu sinu, — katera ima še razun tega sina dva otroka. (Duhovnik je bil vsem trem stric!!!) To poneverjeno svoto zgubijo skoraj sami ljudje, ki so si z težkim delom prisluženi denar naložili v tem zavodu na obresti!!

Vsled opeklin je umrla 90letna Eliza Wertner, ki je bila v dunajskem zavetišču, za stare ljudi. Sajnala je nedavno jako živo, da je prišel nekdo v sobo, ki ji hoče kaj storiti. Prižgala je urno svečo ter pogledala pod posteljo, ali ni tukaj res kdo skrit. Pri tej priliki se jej je pa unela srajca, in starka se je tako obžgala, da je vsled opeklin umrla.

Veliki učenjak kot — kuharica. Slavnoznani učenjak Newton si je zmerom sam kuhal. Nekoč je poslal gospodinjo, naj mu nekaj kupi. Ko se je gospodinja vrnila, je stal Newton pri štedilni peči, ter kuhal. Svojo dragoceno žepno uro je vrgel v krop, jajce pa, ki ga je hotel kukati, je držal v roki.

Dobre nauke za šolarje je dal neki mestni zastop v Ameriki, in je ukazal, da se jih mora deca na pamet naučiti. Glase se: 1.) Ljubi svoje šolske tovariše, ker postanejo v življenju tvoji sodelavci; 2.) Ljubi znanost, ker je hrana duha; bodi svojim učiteljem tako hvaležen, kakor svojemu očetu in svoji materi; 3.) Porabi vsak dan svojega življenja za kako dobro in koristno delo in sej seme dobrote; 4.) Spoštuj dobre može in prave žene, spoštuj vse ljudi kot sebi ednake, a ne poklekni pred nikomur; 5.) ne sovraži nikogar, ne žali nikogar, ne poznaj maščevanja, a brani svoje pravice in ne trpi zatiranja; 6.) ne bodi strahotepec, pomagaj slabim, spoštuj, in ljubi pravičnost; 7.) ne pozabi nikdar, da vse, kar je na svetu dobrega, je plod dela, in da krade delavnemu človeku njegove pravice, kdor uživa dobrote sveta, ne da bi sam delal. —

Poljubljanje rok. Kako javlja list „Pravolidu“, je izdal okrajni šolski svet v Rokicanu razglas, ki naroča vsem učiteljem, naj prepovejo šolskim otrokom poljubljanje rok, ker se s tem širijo nalezljive bolezni. Tudi pri nas po deželi je navada, da poljubljajo otroci in odrasli roke, kar bi se iz zdravstvene stališča vendarle bolje opustilo.

Draga domača naloga. Neki ameriški učitelj je dobil nedavno sledeče pismo: „Izvolite dati v bodoče mojemu sinu lažje naloge. Te dni ste mu dali sledečo nalogo: Ako napolnijo 4 vrči piva 32 steklenic, koliko steklenic napolni 9 vrčev? — Ves večer smo računili, a nismo mogli izračunati; sin je jokal ter dejal, da naslednjega dne ne pojde v šolo, Moral

sem toraj kupiti 9 vrčev piva in si sposoditi mnogo steklenic; in sin je zapisal število polnih steklenic kot odgovor. Ne vem ali je pravo, ker smo pri nalivanju zlili nekaj piva. P. J. Prosim, računajte v bodoče z vodo, ker je pivo predrago.“

Kolera na Filipinskih otokih razsaja tako hudo, da zboli povprečno na dan 1000 oseb. Prebivalstvo iz mest beži v gore ter pušča mrtvece nepokopane in bolnike brez pomoči. —

Generali Burov, Dewet Botha in Delarej obiskujejo sedaj razna evropejska mesta. Izdali so tudi nekaj oklic, v katerem prosijo podpore za premagane Bure. Angleži so jako vitežki, sprejeli so premagane nasprotnike prav častno, a denarja in podpore jim niso privolili! — Generali iščeje sedaj drugod pomoči. Pomenljive so besede, katere je govoril Dewet in katere se glase: „Angleži rečejo, da je v naši domačiji dovolj živeža in živine! To je laž, ker upostošeno in uničeno je popolnoma vse, naše žene in otroci trpe nepopisljivi glad!“

Umorjeno dekle. Pri Stefanau blizu Olomuca so zaprli pred par dnevi neko Kristino Riegel. Podolžena je, da je odpeljala mlado dekle po imenu Antonija Spacek iz tega kraja, in da tudi ve, kam je to dekle izginilo. Blizu znane božje poti Marija Cel na Gornjem Štajerskem so v začetku tega tedna našli to dekle mrtvo ležeče v gozdu in pokrito s mrečjem. Lastna mati, katera se je pripeljala mrtve deklice gledat, jo je spoznala kot hčerko. Kristino Riegel, katera je bila tetica tej deklici in je bila pred 8 meseci ž njo odišla, so orožniki takoj prijeli in pri sodnji je izpovedala, da je z dekletom večkrat občeval neki — duhovnik (!), a Riegel noče povedati imena. Znabiti se posreči sodnji pripraviti to ženo k popolnej izpovedbi!

Pripeti deček. V Kohlstatu blizu Ebenseja je imel delavec Reisenbihler svojega 4letnega pastorka v temni čumnati pripetega za omaro. K temu je porabil pesjo verižico (ketino), katero je otroku pripel za nogo in sicer tako močno, da je dečku noga bila popolnoma otekla. Deček je bil že več tednov pripet. Te dni so slišali ljudje, ki so šli mimo hiše tega delavca, kako je otrok milo jokal. Takoj so naznanili to bratu tega delavca in brat je s silo prodril v čumnato in otroka rešil neznanskih muk. Reisenbihlerja že ima v rokah sodnija.

28 oseb rastrupljenih. V Melrunu je uživalo nedavno 28 oseb pokvarjeno meso; vse so obbolele, 9 jih je že umrlo.

Gospodarske stvari.

O pridelovanju prav zgodnega zelja na prostem. Vsaka kuhinjska zelenjadna je tem bolj cenjena tem dražja, čim prej pride na trg, oziroma v kuhinjo. Zato se velika večina zelenjavnih rastlin v gosposkih

vrtil in v vrtilh blizu velikih mest prav zgodaj prideluje, oziroma sili v posebnih gorkih hišicah. Silijo rastline pa niso nikoli tako dobrega okusa, kakršne so na prostem pridelane, pa ravno zaradi njih zgodnosti se cenijo ter drago plačujejo, veliko dražje kakor pozneje na prostem pridelane, dasi so te veliko boljšega okusa. No, manj premožen človek si silijo zelenjadi pač ne more privoščiti, vsaj pogostokrat zato si pa želi na prostem pridelano kar najprej mogoče dobiti na mizo. Med zelenjadne rastline, ki se v gosposkih in v mestnih vrtilh redno vsako leto pridelujejo ali silijo v gorkih hišicah, spada odločno tudi zgodnje zelje. Zgodnje zelje se pa mora neprimerno bolj zgodaj pridelovati kakor ga po navadnem načinu pridelujemo na prostem pridelujejo, če se prideluje po prezimljenih sadikah. Zpomočjo prezimljenih sadik prideluje se zgodnje zelje tako le. Koncem septembra ali v začetku oktobra se vsejese mese prav zgodnje vrste zelja, kakor izvrsnega zelja, zgodnjega podolgoglavnega dunajskega zelja ali zgodnjega erfurtskega itd. na obsenčnem lešice. Kakor hitro se rastlinice dobro prekrizajo, je, kakor hitro nastavijo h kličnim listom prva dva prava listka, se prav na gosto začasno presade na bolj pusto, vsekakor pa prav preksolnčno lešico. Presade se tako, da pride na vsakih 5 centimetrov četverokotna rastlinica. Tako gosto začasno presajanje se v vrtnarstvu imenuje pikiranje rastlin. Kar dar pikirane rastline dosežejo velikost ravno pravih sadik, se jim mora zabraniti daljnje bujno razvijanje daljnja bujna rast. To se pa stori na ta način, da se ali vnovič prepikirajo, ali pa se puste, da trpe primerno sušo; kar se s tem doseže, da se jim ob suhem vremenu nič ne priliva, ob deževnem pa da se jim čim pokrijejo, tako da jih dež ne more namočiti. Po kratka, s takimi rastlinami se more tako postopoma da do zime dorastejo le toliko, da se more o njih reči, da so dovolj dorasle za presejanje. Čez zimo take sadike puste popolnoma na miru do pomladi. Prihodnjo pomlad se pa prezimljene sadike, kakor hitro zemlja in vreme to dovolita, presade na stalno mesto. Najboljše mesto za nje je prav preksolnčno pred burjo in severom zavarvana lega s prav dobro močno zagnojeno zemljo. Obdelovanje obstoji v tem, da se po enkrat ali dvakrat, okopljejo, da se jim potrebi priliva, po kakem dežju enkrat še celognojnico, in da se z njih obira mrčes, če se na njem prikaže. Tako pridelano zelje naredi po skušnji v vrtu nekdanje deželne vinarske in sadjarske šole na Slapu do binkošti že prav lepe trde glave, ki se lahko spravljajo v denar. Prav na isti način se da pravem podnebjju pridelovati tudi zgodnji ohrovt. Prvi pogoj je seveda prava zgodnja vrsta, kakor je na primer italijanski marcelin, ali ulmski, dunajski zgodnji ohrovt. Prav izborna se da na ta način pridelovati tudi zgodnja karfijola, ki ima še višjo ceno kakor zgodnje zelje ali zgodnji ohrovt. Koleraba se pa na ta način ne da zgodaj pridelovati, kajti njene sadike zime ne preženejo.

proti
R. Av
Trau
Stige

za pi
kteri
se sp
Nagel
na
E d

14 do
skova
spre
Sage
v

15 do
se t
And
v Pu

Mlad
naša
star
ki t
nig-
kov-

se l
od s
iz tr
spa
hle
je
Au

25
spi
na
Sta
ne
ne
ter
ka